

Pojedini brojevi:	Mjesečna pretplata:
U Beogradu i u krajevima zaposjednutim od 1. kr. rata po cijeni od . . . . . 8 halera	U Beogradu i u krajevima zaposjednutim od 1. kr. rata za jednu i stopnu poštu . . . . . K 200
U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od . . . . . 10 halera	U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji . . . . . K 250
Izvan ovog područja po cijeni od . . . . . 12 halera	U ostalim krajevima Austro-ugarske monarhije . . . . . K 300
	U inostranstvu . . . . . K 450

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83. Uprava i primanje pretplate Topličin venac broj 21. Telefon broj 25. Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38.

Br. 130.

BEOGRAD, nedjelja 13. maja 1917.

Godina III.

Ratni izvještaji.

Izveštaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 12. maja.

Istočno i jugoistočno bojište:

Stanje je nepromijenjeno.

Talijansko bojište:

Na frontu Soče, od Tolmina na niže, Talijani su jutros nekoliko sati održavali jaku vaju iz topova svih kalibara. — Inače nema ništa da se javi.

Zamjenik glavnog generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Izveštaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Berlin, 12. maja.

Zapadno bojište:

Front prijestolonasljednika Rupprechta bavorskog:

Poslije najjače topničke pripreme napali su Englezi juče na veče s objiju strana drumova Lens—Arras, Arras—Douai i Arras—Cambrai mjestimično sa gustim masama. Najvećim su dijelom bili odbijeni našom zapornom vatrom. Gdje im je uspjelo, da prođu u naše linije, izbačeni su našim protivnapadajem uz velike gubitke za njih. Na željezničkoj stanici Rouy borba još traje. Danas u jutro razvile su se poslije topničkog djelovanja, koje se uzdiglo do najjače žestine, između Acheville i Queant na više mjesta nove borbe.

Front njemačkog prijestolonasljednika:

Sa izmjeničnom se snagom nastavlja topnička borba na Aisni i u Champagni. Kod Cerny-a potisnuli smo Francuze u ogorčenoj borbi prsa u prsa na zabrežje Bowele i održali tako poboljšane linije protiv jednog neprijateljskog napadaja. Kod toga je ostalo u našim rukama zarobljenika jedne svježe u boj povedene divizije. Napadaji su na visine 91 i 108 istočno od Berry-au-bac odbijeni u ogorčenoj borbi prsa u prsa uz velike gubitke za neprijatelja.

Juče je oboreno 15 neprijateljskih letilica.

Istočno bojište:

Neznatna borbena djelatnost.

Mačedonsko bojište:

U zavijutku Crne Reke, s obje strane Gradešnice i južno od Humaka odbijeni su ponovljeni napadaji bez ikakvog uspjeha za neprijatelja. Na visinama Dobropolje (istočno od

Odbijeni ponovljeni napadaji engleskih masa u okolini Arrasa. Na novo potopljeno 23.000 tona neprijateljskih brodova.

Crne Reke) još nijesu zaključene manje borbe.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Dogadjaji na moru.

Kb. Berlin, 12. maja.

Wolfiov ured javlja: Prilikom prodiranja lakih njemačkih borbenih odjeljenja u Hoofden, primjećeni su 10. maja u 5 sati i 40 minuta iz jutra istočno od Nordhinderke kule svetilje neprijateljski ratni brodovi, od kojih su tri bili moderne engleske male krstarice i četiri razarača. Iz početka se razvila borba na daljini u pravcu flandrijske obale, koja se proširila do nasipa od Thorntona. Tamo su se zadržavali neprijateljski brodovi. S toga su naši brodovi usporili svoju vožnju, kako bi pripustili neprijatelja da im se približi. U daljem toku borbe nastala je na jednom neprijateljskom razaraču od metka našega topništva, po svemu sudeći, eksplozija kazana i razarač je u brzo potonuo. Ostali neprijateljski razarači pojuriše u nazad prema svojim krstaricama i kad iščezoše s vidokruga, naši obustaviše paljbu. Na našoj strani nije bilo nijednog ranjenika. 5. maja napadale su neprijateljske letilice na Zeebrügge i na Brügge. Ukupno je izbijano 60 bombi. Vojne štete nije bilo nigdje. Jednu neprijateljsku letelicu srušili su naši obrambeni topovi.

Načelnik admiralskog stožera ratne mornarice.

Uzroci i ciljevi rata.

Filozof Adolf Lasson koji je sad u 85. godini života, izdao je 1868. godine djelo pod naslovom: „Kulturni ideal i rat“, iz kojega uzimamo glavne misli i to iz poglavlja „Rat intervencija, borba za čast i uticaj“. Ovi izvodi filozofa Lassona, koji nijesu našli do sada zaslužene pažnje u javnosti, izgledaju danas kao da su ispisani u sredini događaja sadašnjega vremena. Njihova vaudredna aktuelnost leži u velikim poukama, koje ne laze izvan obzira i koje u sadnjem svjetskom sukobu naroda.

Zacijelo se već pokušalo, da se cijeli niz povoda, koji bi mogli dovesti do rata, ukloni opštim principom, da se nijedna država ne smije umiješati u unutarnje prilike druge države. Ovaj princip neintervencije, izrečen u takvoj općenitosti, nije drugo nego prava besmislica. Prilike svakoga pojedini-

noga naroda uvjetovane su prilikama drugoga naroda, koji s njime stoji u bližem doticaju. Bude li ovaj uslov bilo kakvom nastalom promjenom ili drugim kojim abnormalnim prilikama opasan za susjedni narod, ili je tim prilikama egzistencija sopstvene države momentano ili u budućnosti bitno ugrožena, onda nema sumnje, da će — ako imalo imade izgleda da bi to moglo dovesti do povoljnih rezultata, — nastupiti ratno stanje. Zahtijevati od jedne države velikodušnost, blagu pažnju, i nježne obzire, nije drugo nego tašta sentimentalnost. Država bi zaboravila svoju dužnost, kad bi to dobrodušnosti ili nježnih osjećaja propustila zauzeti se za svoje interese kao i interese svojih građana onoga časa, čim bi se pružila mogućnost, da se ti interesi mogu u istinu i trajno sačuvati. Samo obziri na tuđu moć mogu jednoj državi staviti prepreke, da se širi. Ako jedna intervencija ne pruža povoljne mogućnosti za uspjeh, onda ta intervencija i bez obzira na bilo kakve principe, izostaje; obećaje li pak ona uspjeh, onda je nesamo opravdana nego može postati upravo i dužnost države prema sebi samoj.

Država, kojoj se ne sviđa sumnjivo dobročinstvo takve jedne intervencije, može to sebi da zabrani; pravo da se ta intervencija otkloni, može se postići samo siom. Kućno pravo građana zaštićuje javna sila; država kao takova imade to kućno pravo samo u toliko, u koliko se sama može da zaštiti. Samo ona država može uspješno da zaštiti svoje kućno pravo, koja može nepozvanog gosta baciti na polje; inače ostaju svi protesti pa i sve molbe uzaludne. Pa u tom se i sastoji to prvenstveno pravo, koje može da očuva samo sila i čvrsta odluka, da se ona u slučaju potrebe, pametno i energično upotrebi, kako bi se stvorio dovoljan prostor za samostalni razvitak, kako bi se očuvao onos i kako se ne bi trebalo trpjeti nikakvo tuđe umješavanje u vlastita riješavanja.

Neka se promisli samo slučaj, da u jednoj državi sve više nastaju takovi odnosi, koji su kadri uzdržati sve sadašnje temeljne principe, na primjer kad bi jedna anarhistička stranka sve više i više ojačavala; susjedna je država sličnu stranku samo teškom mukom suzbijala, ali vidi da će njezina muka biti potpuno uzaludna od kako je opasnost u vlastitoj zemlji pojačana prilikama u susjednoj zemlji: Ko će u tom slučaju tu ugroženoj državi, koja posjeduje za to dovoljno moći, poreći pravo da se u svrhu mogućnosti vlastitog opstanka posluži svojom silom i u toj susjednoj državi uspostavi onaj

red, koji joj je potreban da ne bude i sama ugrožena? Ili jedna druga država postaje zbog slabosti i unutarnjeg truleža pukim oružjem jedne druge države; neima li treća država, koja bi pojačanjem ove posljednje bila oštećena, i te kakvo pravo da propadajuću državu bilo silom opet uspostavi ili u potpuno ili djelimično sebi podvrgne u slučaju, kad sve opomene na oprez ne bi koristile? Jedna zemlja, koja u glupoj tvrdoglavosti svoje tržište zatvara stranom državi, — a ta se strana država ne može odreći trgovačkog prometa s njome, — može potpunim pravom biti primorana, da svoje trgovačke zakone promijeni. Dalje, jedna zemlja, koja je žarište vječnih nemira, prevrata, trzavica i vulkanskih izljeva, koje se od vremena na vrijeme uvijek ponovno ponavljaju, a koje susjednu zemlju podjednako uznemiruju i drže je u neprestanoj napetosti, takva zemlja ne smije da prigovara, ako je pogodjen susjed u slučaju potrebe i silom primora na održanje reda, kako bi mogao u budućnosti nesmetano kročiti svojim ciljevima.

U središtu zemaljske kruglje sakuplja jedan veliki narod, koji se dosad raspadao u mnoge pojedinačne države sve svoje sile, koje je dosada uzaludno trošio u međusobnim trzavicama, u svrhu svoga jedinstva i osnutka čvrstog državnog središta. Taj proces razvijanja još nije dovršen, ovo je djelo tek djelimično zaključeno i priznato činjenica. Moćni susjed toga naroda, čija je premoć počivala djelimično samo na spomenutoj unutarnjoj slabosti susjednoga naroda, vidi svom pozitivnošću već unaprijed, da će izvršeno razvijanje one države uništiti njegovu sadašnju prividnu ili stvarnu premoć. Da li može iko razborit da tom susjedu prebaci ratne namjere i kažnjivu sebičnost, ako nastoji da prama promjenjenim prilikama pojača i svoju vlastitu ratnu spremu i sposobnost? Nije zadaća države, da više protiv nemirne sebičnosti svoga susjeda, nego je zadaća države da bude na oprezu i da bude spremna za svaki slučaj.

Svakomu je pojedincu teško, da se spusti sa onog stepena društvenog položaja, koji je dosad zauzimao. Čast je jednog naroda međutim čast mnogih milijuna. Pozitivni su bili i samo prividno čast države, jedan je vrlo opasan čin, mnogo opasniji i od samoga ulaska u jedan veliki rat. Jer narod, koji je jak i sposoban za život, može od jednog poraza da se opet oporavi, ali ako je tom narodu potkopana čast, onda je uzdrman i temelj njegove države, pošto se ta država u tom slučaju nalazi u stadiju unutarnjeg rasula, i pošto

su građani takve države prema njenom opstanku posve ravnodušni. Država, koja je izgubila svoju čast, može lako da zadobi jednu tešku bolest, od koje bi neizlječivi organi vrlo lako mogli da otpadnu. Jedan državnik, koji je u času, kad je stajala u igri čast države, kupio mir sramotnim koncesijama, dobro je države daleko teže oštetio, nego li onaj vojskovođa, koji je izgubio jednu bitku i neku provinciju ostavio u rukama neprijatelja. Svrha države, da svakome pojedincu pruži sigurnost za njegove najviše interese i da budno pazi na čast, dostojanstvo i slavu domovine, ne smije biti neispunjena u nijednoj krizi, jer će se inače uzdržati temelji države, a oslabiti svijest o moći i časti države, koja živi u svakom građaninu, a nijedna ne nalaze poštovanje i sa vanjske strane. S gubitkom svoje časti gubi država i pravo na svoju egzistenciju. Za usluge, koje država traži od svojih građana, kao i za žrtve, koje je svaki pojedini bezuslovno dužan da doprinese cjelini, mora ona da nešto i uradi; a to naročito vrijedi za vanjske poslove. Ako država na ovom području ne ispuni svoje zadatke, onda nastaje ono goruko ironično raspoloženje, u kojem se građanin od države, koju ima da nosi i uzdiže, odvajaju i ne mari ako i sam doprinese njenom poniženju; ili pak nastaje ono raspoloženje, u kojem građanin države smatraju državnu silu prostom policijskom institucijom i tiranijom, koja se usudjuje da upotrebljava svoju snagu samo prema slabim i goloukim građanima, dok se plaši svakog i najmanjeg otpora jedne izvanjske sile.

Čast države počiva većim dijelom u njenom uticaju na druge države; u tome, da se njezin glas kod drugih država uvažava, njezin savjet prijateljski prihvaća, a njezini interesi po mogućnosti čuvaju. Istom u tom uticaju vlastiti države osniva se onaj živi državni osjećaj, koji odlikuje moćne narode. Prava je slava jedne države, ako je ona u stanju da svim svojim građanima osigura ličnu i imovnu bezbjednost te da snažno zaštititi sve interese države protiv svake strane državne sile, a od svakoga onoga pa bio to ne znam ko, koji joj nanese štetu ili drugu kakvu nepravdu, da odlučno traži zadovoljštinu, isto onako kao da joj je ta šteta nanesena u vlastitim granicama. Interesi se jednog naroda protežu na cijelu zemaljsku kuglju. Jedan narod sa živahnim pouzdanjem u sebe, koji od svoje države na čitavom svijetu traži zaštitu

Podlistak.

Bora Stanković: **Balkanski tipovi.** Udova.

Toliko mu je izlazila, a i sada jednako izlazi na grob, da ga kao živoga gotovo zaboravila i pamti ga samo po grobu. Dugačak mu grob. Više groba štrci mu drven krst. Do krsta testijica vode, u grlo joj kita suha bosiljka, a po dršci testije i bokovima crne se kapije voska nakapalnih od toliko sveća koje mu je palila. Ispočetak svakoga dana, a posle svake subote i u oči svakoga praznika prvo sa materom, a posle, kada joj dete poraslo i ojačalo, s detetom izlazila je na njegov grob i klečala.

Tada bi na grobu uvek bila razgrnuta bošča s tepsijama, u kojoj bi bilo ponuda: pite, jabuke, grožđe i kriške pečene bundeve (sve ono što je on rado jeo). Bošča bi se belila, odudarala od trošne, crne zemlje groba u koju ona nikada nije smela dublje da zabode prst, sve bojeći se kao da ne napipa, dodirne trulo, čovečje telo, jer toliko je u tome grobu bilo pokopano! Cela njegova porodica, jedno preko drugoga, naizmence i — naposljetku, povrh sviju, on, muž njen.

Okolo krsta bi upaljene sveće tiho gorele. Lelujali bi im se njihovi laki plamenovi. Ona, pošto čelo groba klekne, nagnula bi se napred ka grobu, tako da joj glava, čelo, dodiruju

krst. Crna joj šamija, sa otpuštenim krajevima sa strane, sakrila bi joj belo lice, a na ruci zavrnuo bi se rukav od košulje sa crnim čipkama, te bi joj se videla bela, rumena koža od ruke. Plače. Puna joj se ramena tresu. Lice joj sakriveno u šamiji i ugrijano, okupano krupnim, toplim suzama, jasno nežno odudaralo bi od crnile šamijine. Oči joj vlažne, tamne. Istina s malo bora, ali naročito tada, kada joj oči pocrvene i podnaju se od plaća one gore vide.

Pa taj njen plač bio je tako dubok, uzdržavan, pun grcanja... Čim udje na groblje, sinčića, koga je dotle za ruku vodila, odmah ostavlja da za njom ide, a ona kao da potreči grobu...

I prilazeći grobu skida tepsiju s glave, da bi je što pre metla na grob, posle joj brže odveže šamiju, zabaci krajeve, te joj sine podbradak, lice... I čisto sa strahom, uplašeno, pošto poljubi krst, još uzurbanije pali sveće, pa, kao da bi se što pre svega toga otrešla — ne klekne, već pada na grob i zajeca:

— Kuku lele, Mito!
Sinčić joj, koji, ostavljen, trči za njom, ne može da je stigne, i kad vidi kako ona pada, nestaje je kod groba, pojuri k njoj:

— Nemoj, mati, nemoj nano... pa, od straha što se ona ne obzire na nj, pada i on do nje na grob i počne, gurajući se u njen skut, da plače, jeca. Ona ga i ne gleda, kuka, nariče. Kao uvek spominje njega, pokojnika, muža: redja njegove želje. Pa kada

počne ono: na koga ih je ostavio... što ne sidje da ih vidi i ne pogleda... a naročito da vidi dete, sina... već koliki mu je i kakav je porastao...

Ne zna se ko više plače. Da li ona ili dete. I tek kada dete onako ispod njena skuta, još više uplašeno što se ona nikako njemu ne okreće, počne na sav glas da rida, i kad bi od njegovih krupnih suza već počela zemlja da se vlaži i lepi po njegovim obraščićima, tek onda bi se ona osveščivala, trzala, dizala ga gotovo onesvesla od plaća, čisteći mu zemlju s obraščića.

— A šta pa ti opet plačeš? kroz plač počela bi ga kao koreti. Ne gledaj ti nanu, čedo... Zar zato što vidiš da nana plače, pa i ti da plačeš. Ne gledaj ti nanu. Drugo je nana. A ti nemoj plakati, jer loše će mi ti biti... Glava će mi te boleti, počela bi da ga utišava, prigrlljava, meće sebi u sićut. Ali tek tada sinčić joj, u njenom krilu, oslobođen od straha, još više bi se razaljivao i produžavao da i dalje jeca, plače.

Posle se ona diže. I pošto od plaća razuzoreno joj i popustilo odelo pritegne, ponovo se zadržati šamijom, ali sada dublje, da joj se vide od uplakanog lica samo oči i jabučice, i kad od onoga što mu je iznela na grob razda po komšijskim grobovima, a najviše prošnjacima, i kad naposljetku još onako zajedno sa sinčićem zapali i kandilo pored sveće, i sam grob uredi i očisti mu od trave i učvrsti krst — tek onda bi se vraćali, ostavljajući mu grob onako nem, dugačak.

Išla bi natrag kući. Ona nosi tepsiju na glavi. Jednom rukom vodi dete, koje, isplakano i umireno, sada veselo poigrava oko nje, a ona još sva vrela. Uplakano joj lice zažarilo se, buknulo, a i cela joj snaga kao nabrekla. Haljine joj tesne. A oseća kako joj se prsa šire, otimaju se iz tesnog količeta, izlaze napolje, vide se... Zato od stida saginje glavu, namiče još više sinčija, da joj se jedva vide oči i usta, koja još ne mogu da se umire od plaća, već joj drhtu.

Tada sa groblja u varoš vodi još i drum širok, prav, po kome vrvi svet. I zbog toga ona još uplašenija, sve uza zid brzo ide. Već ispred litine kasapnice menja hod. Čvršće steže dete za ruku, još više poginje glavu i jedva čeka da što pre do te kasapnice dodje, nazove Boga i prodje je. Jer pred tom, litinom kasapnicom uvek ima po nekoliko njih muških, gde besposleni sede po čepencima, puše, gledajući ili svet što drumom prolazi, ili one obešene čereke mesa i krvave direke od kasapnice, iskičene bajatim crevima i džigericama, što kupuju cigani ili krajnja sirotinja.

I zaista čim ona tu naiđe, jače povlači k sebi dete, još više se skupi, smerno, uplašeno. Ljudima oko kasapnice nazivlje Boga prema kasapnicu. Ali ako se tu desi i gazda Ita, čim nju spazi on odmah silazi s čepenka, obuva izuvene cipele, izdvaja se, zaustavlja sinčića joj i zove ga k sebi, da ga daruje. Ona dete pusti i pošto odmakne, jednako okrenuta varoši, stane da ga čeka. Dete ode do

ite, poljubi ga u ruku, a ovaj vadi kesu, jedva nadjie marjaš i daje mu. Pa, ma da ga niko od ostalih ne pita, on im kazuje čije je:

— Mitino. Onoga Mite što je lane umro. A ono mu je domaćica, i pokazuje na nju, pa se opet okreće detetu: — Milane, sinko, dodji sutra, ali rano, sabajle, te čiča malo mesca da ti da, da odneseš doma, a sad 'ajd idi, — otpušta ga gledajući u nju kako ona stoji i čeka na dete. — 'Ajd idi, vešt glasno, da ga čak i ona čuje. — Idi, da te nana eno ne čeka.

A ona zaista ga jedva čeka: sve se boji nečega, a naročito one širine i prostranosti druma, sveta, ljudi što po njemu idu. I čim oseti kako joj se sinčić vraća, hvata je za ruku, ona odmah produžava put.

U tom već počne prvi mrak. Njive počinju da se gube; varoške ulice da bivaju tešnje i tamnije. Ona ubrza. Preko skrpanog mosta Ozdinke ulazi u varoš. Zuri se. Ali sada malo slobodnije ide po poznatim ulicama. Prolazi pored kapija, kapidžika, sniskih kućica, dugačkih čerana... tek po koja velika kuća, stara s kapidžicama i rešetkama na prozorima... Susreće slugu i decu koja nose meso, pirinač i drugo što po njima šilju iz čaršije svojim kućama muževi, domaćini... Ali kada dodje do čaršije i kad hoće da je predje i udje u svoju ulicu, opet mora da zastane. Naročito ako je subota, ne može se od sveta — parzarija — seljaka, koji se vraćaju svojim selima. Neki pijani, na konjima, isprečili se i zaustavljalu svet, isplja-

svojih interesa, nije sebičan, nije preferantan, nego jedan hrabar i valjan narod.

Razumije se, da imade i krivog shvaćanja slave, — od čega često pati čitav jedan narod. U tom je slučaju ta ljubav za slavu jedno tašto frazerstvo. Nije slava, nego prosto razmetanje, ako se na pr. između ostaloga ponosno samopouzdanje pretvori u precjenjivanje samoga sebe, ako se jedan narod u mjesto solidnog i tihog kulturnog rada i napretka posluži djelima sile prema spolja, koja nijesu u skladu ni sa vlastitim interesima ni sa interesima opšte kulture, nego služe jedino svrsi da se zadovolji pohlepnosti. S time u vezi stoji i naklonost umješavanja u tudje prilike u nadi, da će se dotičnik dati prestrašiti i načinjenom bukom pokolebati. Svaki narod pa i svaki pojedinac mora biti ozbiljan i promišljen prema svim mogućnostima sudbine. Naročito ozbiljna mogućnost jednoga rata treba da ispunji svačije grudi s onim uzdignutim osjećajem, kojim gleda u oči svojoj teškoj dužnosti svaki hrabri muž. Lakomisleni govori i drske prijetnje sa borbom na život i smrt, iza kojih nije koncentrisana dovoljna snaga i iza koje ne stoji čvrsta volja; nadalje tašto samopouzdanje, koje lakomisleno precjenjuje vlastite sile i zbog nepoznavanja tudjih prilika dovodi do pogriješnih predrasuda: — to sve može da proizvede samo preziranje i ogorčenje. Ko ima moći nek pokuša; ko svojoj sili ne vjeruje, neka se ne paća u tudje prilike, kad zna da samo silom može postići poštovanje svom mišljenju i savjetu.

Neograničeni podmornički rat.

Nova potapljanja.

Kb. Berlin, 12. maja.

Wolffov ured javlja: Naše podmornice ponovo su potopile 8 parobroda, 4 jendrenjaka i 7 ribarskih brodova sa 23.000 tona, od ovih 3 parobroda i 3 jendrenjaka u engleskom kanalu.

Engleski časopis o podmorničkoj opasnosti.

Kb. Haag, 12. maja.

Po „Nieuwe Courant“ u piše poznati engleski časopis „John Bull“ o posuđenom podmorničkom ratu: Kolika je velika opasnost, vidi se iz izvaja stručnjaka Richarda Whitea, koji je u brodarskim krugovima vrlo vidjen. Ovaj je rekao na godišnjem skupu društva „General Steam Navigation Company“, da šteta, koju su Nijemci pricinjili svjetskom brodarstvu, već sad predstavlja sumu od neklih 12 milijarda. Brodarstvo će zbog toga biti godinama ukročeno. Gubitci se moguće iz dana u dan. „Jon Bull“ misli, da je sad jasno, zašto se toliko nastojava oko uvođenja racioniranja, kako ne bi britanska ofenziva na zapadu propala u kritičnom trenutku zbog oskudice životnih namirnica.

„Sad je dockan!“

Kb. Bern, 12. maja.

U engleskom donjem domu je 7. ov. mj. s velikim ogorčenjem utvrđeno, da su mnogi brodovi, koji su došli do engleskih pristaništa, pošto im se nije dala mogućnost da islovaru robu, morali prodati put za druga pristaništa, pa su na tom putu torpedovani. Na uvjeravanja državnog tajnika, da vlasti živo rade na otklanjanju nedostatka organizacije, odgovoreno je: „Sad je dockan!“

Njemačka podmornica u škotskom pristaništu.

Kb. Amsterdam, 12. maja.

Dopisnik „Allgemeen Handelsblad“ u Duxmudena javlja, da je jedna

jući okanle, onako s konjima ispred mejana, I posle sve to, tiskajući se, odmiče s vrvom, Zagorom i prašinom. Ona, dok to, kao neka navala, ne prodje, čeka, pa zatim brzo predje, gotovo pretrči čaršiju, i udje u svoju ulicu. I čim udje u svoju ulicu, sinčić je odmah ostavlja i poluri ispred nje kući.

Ona, ušavši u svoju ulicu sada kao sasvim oslobodjena, gleda kako joj sinčić veselo trči kapiji, na kojoj ih već kao uvek čeka njena mati, koja svakad subotom i u oči svakog praznika dolazi, da kod nje prenoći.

— Dodjoste li? pitala bi je mati dlžuci se s praga od kapije i brižljivo krijući bošću, u koju bi obično uvila brašna i drugo što joj je donela.

— Eto, dodjoste, odgovarala bi materi ona i odmah se saginje, pruža joj ključ od katanca, pošto ona od tepšje na glavi ne može da otvara kapiju.

Majka bi otvorila i, jednako krijući onu bošću, prva bi ušla i žurno otišla u kuću. I, kao uvek, odmah bi tamo po kući počela nešto da rasprema, radi, pali vatru, i to užurbano, kao od nekog straha, i navlaš luparajući, udarajući, da se čuju odjeci, udarci, kao da bi time htela da smanji onaj nem, pust izgled male, čiste i visokim zidovima ogradjene kuće.

A ona bi za majkom, sinčićem poslednja umorno ulazila, ostavljala bi majku da u kuhni posluje, rasprema i dogovara se sa sinčićem; šta će za večeru, a ona bi, isto onako umorno, sustalo, otišla u sobu, i počeo skine sa sebe cdelo, razuzuri se, oseti se tu, u sobi, zatvorena, slobodna, sada u sobi, gotovo se izvaljuje, kao odmara-

njemačka podmornica, preinačena u ribarski brod, prodrla u škotsko pristanište istočne obale, potopila norveški parobrod „Gylfa“, a druge je brodove oštetila.

Engleska pred sudbonosnim posljedicama.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Rotterdam, 12. maja.

Prema londonskim je brzojavima Asquith izjavio u svom govoru pred biračima 7. maja, da će Engleska ostati vojnički nepobjediva, ali ipak opasnost od podmornica postaje za Englesku sve teža. Ta će opasnost dovesti Englesku idućih nedjelja pred sudbonosne odluke.

Dvogodišnji talijanski ratni bilans.

Nevjera kraljevine Italije doživljuje u mesecu maju svoju dvogodišnjicu. Dne 4. maja 1915. otkazala je Italija zajedništvo s trojnim savezom, koji je tek u godini 1913. naročitom njenom pobudom proizveden za 12 godina. Dne 20. maja odobrila je komora pod pritiškom rimske ulične fu-kare, koja je zahtijevala rat, zatražene ratne kredite, a 23. maja objavila je Italija Austro-Ugarskoj rat. Razumije se, to je urodilo posljedicom, da je i savezno njemačko carstvo s mjesta prekinulo diplomatske odnose s vjerolomnim saveznikom.

Ako talijanski narod i vlada sad nakon dvije godine, koje su protekle od onoga vremena, pregledaju svoje ratne račune, onda je zaključni rezultat svih računa: veliko razočaranje i beznadnost. Sve su se nade u vlastitu snagu i moć novih saveznika rasplinule. Šta je rat dosad donio Italiji? Umjesto vojničke šetnje na Beč, kojom su talijanski ratni vikari obmanjivali narod i koja je jednim udarcem imala da dokrajči svjetski rat, — bori se talijanska vojska poslije ogromnih gubitaka još uvijek na granicama svoje zemlje, u kojoj se kraj toga već pojavila i avet gladi te privrednog sloma. Ni u jednoj drugoj zemlji ne ispoljava se ratna zamorenost jače nego li što je to slučaj u Italiji. Rat nije bio nikad popularan, a njegov privredni pritisk, koji je podmorničkim ratom silno ojačao, postepeno se uzdigao do nesnošljivosti. Besposlica zbog nestašice industrijskih sirovina i uglja te glad — to su znači, pod kojima stoji najbliža budućnost Italije. Kraj toga su i onako slabo učvršćeni temelji ove zemlje teško uzdržani a sveopšti finansijski položaj ratnim troškovima neizlječivo razrušen. Ove mutne pojave u savezu sa beskorisnim, teškim krvavim gubicima i bezizglednošću daljih vojničkih napora, mora prirodno dovesti cijelu zemlju u — malo mamurno raspoloženje — naročito kod pomisli na one prijedloge za sporazum, koje je Austro-Ugarska stavila Italiji, ako i dalje zadrži svoju neutralnost, a koji bi Italiji bez i jedne kapi krvi donijeli častne i velike koristi na moći i zemljištu... daleko veće, nego što ih je dosad mogla da izvojuje žrtvujući na stotine hiljada svojih ponajboljih sinova!

I kao što je u maju 1916. za vrijeme austro-ugarskih jurša, — koji su jaka talijanska pogriješna utvrdjena naprosto otupili poput kuće od karata u vazduh, a koji su zadržali jedino zbog toga, što je Rusija kao pozhrtvovni saveznik Italije poslala u svojoj prenaploj ofenzivi na klanicu stotine hiljada svojih na pola izvježbanih vojnika, — čitava Italija u paničnom strahu zadržala, tako i danas u maju 1917., kod tajanstvene Hindenburgeve osnovne, poput more pritišće sporazumne sile, talijanski narod u još većem strahu dršće pred pravdom osveta!

jući se od onog plaća na grobu i straha što je pretrpila idući sama putem...

U tom bi počele i komšike da joj dolaze. One su samo tada, kada nije sama, već kad joj mati dodje, dolazile k njoj. Inače ne. Ne što je nisu voleli, već nisu mogle, nije bio red. Sama je. Muške glave nema u kući, a ona onako sama, udovica još mlada i lepa. I zato nije bilo u redu da joj kod dolazi, posećuje ih. Bojale su se da joj zbog toga, tih njenih poseta, mešavine, ne bi kakav rdjav glas izišao, čulo se što „lošo.“

Alli i sada, kad bi one došle, ona nije izlazila iz sobe; osavljala bi majku da se tamo s njima razgovara. Navikla se već na samoću, i teško joj da se s njima sastaje. Zna da one, žaleći je i snebivajući se pred njom, ne mogu da budu onako slobodne u razgovoru kao s drugim ženama, koje imaju muževe, domaćine. Nego pazilo bi, kao uvek pred njom, šta će kazati strahujući da je ili čime ne uvrede, ili ne postete na nešto što nije za nju. I uvek bi gledale da što pre odu od nje i ostave je samu, bojeći se da joj od njina prisustva i razgovora ne bude teško. I zato ona sada nije pred njih ni izlazila. U kuhni s majkom one su razgovarale i posle otišle. U to i noć beže pala, Mati joj udje i ma da je znala da ona neće, opet reda radi, upita je:

— Da zapalimo svecu?

— Neka, odbi je ona. I majka joj se povrta u kuhnu, opet je ostavi samu. A ona je baš to i volela. Istina da joj je bilo teško, ali opet lakše i blaže joj je bilo tako u tami.

I tako u sobi ležeći nepomično, raskomocena, dišući teško i umorno, slusajući vrevu i zagor iz komšijskih

Neispunjena očekivanja, krvavi vojnički neuspjesi, privredni slom, beznadno zaduživanje i neraspoloženje, nestašica posla i glad u zemlji — to su eto jedini vidljivi rezultati, koje je donio nesrećnoj Italiji ovaj njezin rat, u koji je ušla tjerana gadnim t. zv. „svetim egoizmom“.

Položaj na zapadnom bojištu.

Raspoloženje među engleskim ratnim zarobljenicima.

Kb. Berlin, 12. Maj.

Wolffov ured javlja: Od početka ofenzive na Arrasu prošlo je kroz njemačko mjesto za prikupljanje zarobljenika iz 32. engleske divizije. Pošto su oni iz svih dijelova Engleske i njenih kolonija, to se može dobiti i pouzdana slika o raspoloženju u britanskoj svjetskoj državi. Najpouzdaniji su još Kanadjani i Australijanci. Raspoloženje kod Engleza je znatno spalo, oni ne kriju ozbiljne brige, koje su obuhvatile cijelu Englesku. Kod svih zarobljenika se opaža opšta ratna zamorenost, oni se tuže na rdjavu upravu i na velike gubitke. Jedan je kapetan rekao, da je vojna uprava poslije događaja od 9. aprila mislila, da su Nijemci pobijedjeni i da je njihova otporna snaga slomljena. Posljedica tih podcjenjivanja protivnika bili su teški neuspjesi u docnijim napadajima. Zarobljenici 62. divizije izjavili su: Borba na Sommi bio je pravi „pik-nick“ prema borbama na Arrasu.

Englesku i kolonije.

Tajna sjednica donjeg doma.

Lloyd Georges o položaju.

Kb. London, 12. Maj.

Debatu u tajnoj sjednici donjeg doma otvorio je Churchill. On je govorio o vojnom stanju na kopnu i na moru, i to u vezi sa revolucijom u Rusiji, dalje o razviku borbe na zapadnom frontu, o ulasku Amerike u rat, o podmorskom ratu i gubitku ljudi i materijala i o opštem položaju na Balkanu. Lloyd Georges je temeljno govorio o svim tačkama, koje je Churchill istakao. Lloyd Georges je pretresao unutarnje stanje Austro-Ugarske i položaj Njemačke s obzirom na rezerve, koji je daleko nepovoljniji od položaja Engleske. On je naveo mišljenja britanskih i francuskih vojskovođa, koji su s najnovijim vojničkim operacijama vrlo zadovoljni. On je razložio, kako bi se potrebe pomoćnog ureda u što većim rezervama mogle zadovoljiti. O podmorskom ratu je govorio izneo brojeve mjesečnih gubitaka od avgusta, podnio je umirujućih izvještaj o načinu savladjivanja podmornica, pa je saopštio broj gradnje novih brodova u posljednjih 12 mjeseci. O pitanju životnih namirnica rekao je Lloyd Georges, da se pri štedljivoj potrošnji i povećanoj proizvodnji ne treba bojati gladi i da će Engleska u godini 1918. biti u stanju da sama podmiri potrebne životne namirnice. Ne nalazi za potrebne da ponovo govori o ratnim ciljevima saveznika, jer su oni dobro poznati, a nisu se izmijenili poslije ponavljenih izvjava u toku posljednjih dviju godina. Asquith je izjavio, da se potpuno slaže sa razlaganjima Lloyda Georges, samo ne odobrava držanje tajnih sjednica.

Neutralna štampa o govoru Lloyd Georges.

Kb. Rotterdam, 12. maja.

„Nieuwe Courant“ veli u svom pregledu o položaju ovo: Lloyd Georges je u tajnoj sjednici donjeg doma izjavio, da nije potrebno ponovo govoriti o ratnim ciljevima, jer se u njima nije ništa izmijenilo a o njima su u posljed-

dvorišta i materino stino, staračko poslovanje u kuhni, čekala bi dok bude gotova večera i dok je majka, pošto sve unese kod nje u sobu i postavi sofru, ne pozove:

— Ajde da večeramo!

I tada, pošto bi joj majka unela večeru, ona bi se tek samo podigla, i onda bi večerali. Ona bi ili jela vrlo malo ili nikako. Ali bi morala da sedi za soforom i čeka dok joj majka i sinčić ne večeraju, pa posle majka joj, — kao svagda kad bi tako došla, kod nje da prenoći, uvek osećajući se pred njom kao kriva za tu njenu teškoću, jad, ne smijući s njom da se razgovara, — počela bi sa sinčićem joj da se zabavlja, igra, dok ne bi tako zadremala i zaspala. I tek posle njih ona bi legla. Ne da spava, već da kao i pre i dalje tako produži da leži.

Da tako leži, da još više umorna od noćne tišine, s potajnim, ali već otupelim strahom, sluša kako noć prolazi, kako joj mati sve lakše i osetljivije spava, i čisto kao da čeka da joj se mati probudi, čim zora počne, i kao uvek: odmah, kao bežeći od nje, vrati se natrag kući, odu, braći joj, i opet je ostavi samu. Posle opa, kao do tada, ona sedi sama u kući i nikuda ne izlazi: Čak ni na kapiju. Jedino, kad sinčića pošlje za što god u čaršiju, samo na kapiju sme za njim da promoli glavu, ali čim vidi da ko ulicom ide, približava joj se, odmah se sakrije, i onda iz kapije čeka kad će joj se sinčić vratiti iz čaršije. Vrlo retko, ponekad, kakvim velikim praznikom ako bi joj došao taj Ita. On, jedno što joj je bio stari svat, smatrao se od muževljeve, pokojnikove rodbine, — jer ni njena rodbina nije smela da joj dolazi, bojeći se

nje dvije godine nekoliko puta učinjene izvaje. „Nieuwe Courant“ nalazi da je to čudnovato i pita, da li Rusija još pripada saveznicima. U ratnim ciljevima Rusije nastupila je najme velika izmjena! Note privremene vlade znatno se razlikuju od shvaćanja bivšeg cara, te skoro izgleda, kao da bi Lloyd htio da opravdane taj novi razvoj ili bi ga htio razložiti tako, kao da se njegova težnja poklapa sa carističkim ratnim ciljevima. Šta li će na to reći predstavnički odbor radnika i vojnika, koji će uskoro biti član vlade?

Bonar Law o američkoj ratnoj pomoći.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

London, 12. maja.

(Reuter). Prilikom podnašanja za-konskog predloga o zajmu od 600 milijuna funti rekao je kancelar blagajne Bonar Law, da je to najveća svota, koja se ikada u Engleskoj zahtijevala. Prosječni dnevni izdatak iznosio je nedavno 7,455,000 funti šterlinga. Od izdataka za prvih 35 dana iduće finansijske godine izdato je dnevno dva milijuna saveznicima i kolonijama. Budžetski predačin za pomenute izdatke iznosio je dnevno oko jedan milijun funti, što znači višak od jednog milijuna dnevno. Američka vlada pak radila je brzinom, za koju joj mi ne možemo dovoljno blagodari. Ona je našim saveznicima obećala ne samo finansijsku pomoć, nego ju je i ostvarila. S toga se ti izdaci ne će prekoračiti. Sadanji predlog biće za vladu dovoljan do 1. avgusta.

— Htio bi nekoliko riječi da rekнем o ulasku Sjedinjenih Država u rat. Naši su njemački neprijatelji pokazali energiju, organizovanu snagu i mnoštvo pomoćnih sredstava, koja, kad bi se supotrebila udobrojavstvari, morala bi izazvati divljenje cijelog svijeta. Ali su oni učinili i mnoge pogriješke. Naročito su se njihove pogriješke nalazile u tom, što nisu razumjeli čovječiju prirodu. Ja mislim, da su oni učinili pogriješku, kad su riješili, da na moru povedu bezobzirni rat ne protiv svojih neprijatelja, nego protiv cjelokupnog čovječanstva. Njima je morala biti jasna i mogućnost i vjerovatnost, da će Amerika primorana biti da udje u rat. I pored tog sračunavanja i uspjeha podmorskog rata, kog ja doista ne mislim umanjiti, a koji će narod naše zemlje primorati da dokazuje izdržljivost i da podnosi oskudice koje su mu prije rata bile nepoznate, pored svega toga ja ne sumnjam, da njemačke terazije stoje nepovoljnije zbog toga, što su najveći narod svijeta prisjednile svojim neprijateljima. Sve vijesti, koje smo dobili, kazuju, da američki narod ne će vjerovatno ništa potlanski činiti i da vlada Sjedinjenih Država već sada dokazuje, da nije samo gotova da organizuje punu snagu naroda, nego da joj je i sa svim jasno, od kolike je vrijednosti svra pomoć. Pomoć koju ona, ne uzimajući u obzir finansijsku pomoć, već sada čini, od najveće je vrijednosti i ona će svake nedjelje biti važnija.

Pokret za mir.

Pitanje mira u tajnoj sjednici donjeg doma.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Karlsruhe, 12. maja.

Po londonskim vijestima javlja „Daily Express“, da je tajnoj sjednici parlamenta podnijeto 18 prijedloga, koji se bave s engleskim uslovima za mir.

da time kao ne uvredi pokojnika, što bi mu tim svojim dolaskom „mešali se u njegovu kuću“, dolazili, „uznemirivali ga.“ Pa i on, Ita, kad god bi došao, ma da ga ona nije ni nudila, ni sam ne bi ulazio unutra, u sobu, već bi uvek ispred kuće, na stoličici, sedeo i ulazeći navlaš za sobom ne bi zatvarao kapiju, ostavljao bi je otvorenu, da ga može svaki vidjeti. Ne što je hteo, već sve radi nje, bojeći se za nju, a još više i od njene braće, koji su, ma da joj nisu dolazili, niti je, sem matere, pomagali, ipak na nju bodro pazili. I teško njoj, ako bi čula da ona nije kao što treba: sama s detetom kod kuće, već da izlazi, vidi se... Jer ni oni sami nisu joj dolazili, a kamo li drugi.

Engleski dopisnik medju Slovencima na gorlčkom frontu.

Vojni je izvjestitelj londonskog „Timesa“ John Carriage obišao gorlčki front, pa izvješćuje takodje o tamošnjim Slovencima, koje naziva Jugoslovenima. U predgovoru veli John Carriage, koji je prije bio ratnim izvjestiteljem u Srbiji, da se veoma začudio, kad je došao u Brda (on ih talijanski zove Coglio) kod Gorice i čuo, da domaći žitelji govore „jugoslovenskim dialektom“. Stao ih ispitivati, kako su došli ovamo ili su samo prebjegli, a na to je doznao, da su ondje ovi Jugosloveni već od pamtiveka i da je to čisto slovenska zemlja, za kojom posiužu sada Talijani. Veli nadalje, da su mu pripovijedali, kako od Krmna prema sjeveru nema nijednoga Talijana, već sami Slovenci. I u

Medjunarodna konferencija radničkog savjeta.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Stockholm, 12. maja.

Radnički i vojnički savjet javlja: Kongres vojnika, radnika i seljaka iz oblasti pozadine sjevernog fronta primio je rezoluciju o sastanku jednog medjunarodnog kongresa socijalističkog radi pregovora o miru.

Talijanski socijaliste na stockholmskoj konferenciji.

Kb. Lugano, 12. maja.

Uprava je stranke talijanskih socijalista juče riješila, da učestvuje u stockholmskoj konferenciji, ako idući događaji ne bi to osuili; ujedno je riješeno, da se pozovu svi učesnici Zimmerwaldskog sastanka da prisustvuju konferenciji, da bi i oni utvrdili program i rad svih odjeljenja internacionalne za mir i preuredili rad internacionalne.

Ruska revolucija.

Koncentracijoni kabinet.

Kb. Lugano, 12. maja.

„Corriere della Sera“ javlja iz Petrograda: Kako se čine, izvršni odbor radnika učestvovaće u kabinetu sa četiri člana, koji će biti ministri bez portfelja, ali s pravom glasa! Ovaj je plan u četvrtak pretresan između članova petrogradskog radničkog odbora i odbora iz Moskve. O tom su već otpočela savjetovanja s privremenu vladom.

Kb. Petrograd, 12. maja.

S obzirom na posljednju izvaju privremene vlade, da će primiti u kabinet zastupnike onih političkih stranaka, koji dosad nisu neposredno učestvovali u upravi zemlje, uputio je ministar predsjednik Lwow pismo predsjedniku radničkog i vojničkog savjeta Ča j d z e u i predsjedniku dume Rodzianku, kojim ih poziva, da savjetu kao i dumi saopšte, da je vlada voljna da izvrši tu svoju namjeru.

„Tajni brzojav“ Miljkova.

(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“)

Lugano, 12. maja.

Kako petrogradski dopisnik „Corriere della Sera“ javlja, tajni brzojav, koji je Miljkov pročitao u znamenitoj noćnoj sjednici 4. maja, bio je brzojav američke vlade, kojim je ova, kao uslov za obećanu finansijsku pomoć, zahtijevala određenu političku izvaju.

Godišnjica otvaranja prve dume.

Kb. Petrograd, 12. maja.

Petrogradski brzojavni ured javlja: Povodom godišnjice otvaranja prve dume održana je u tavrjskoj palati zajednička svečana sjednica predstavnika ranijih duma i sadanje dume. Sjednici, koja je po podne otvorena, prisustvovali su svi članovi privremene vlade i diplomatski zbor.

Ukinuta kazna progona. — Izradba pravila za ustavotvornu skupštinu.

Kb. Petrograd, 12. maja.

Vlada je ukinula kaznu progona i protjerivanja u osudeničke kolonije i zamijenila je sa tamnicom od najmanje tri godine. Vlada je naimenovala odbor od jedanaest lica, koji će izraditi izborna pravila za ustavotvornu skupštinu.

samoj Gorici, gdje je sada talijanska prefektura, vidjeti je slovenskih natpisani imena. To mu je bilo začudno, jer je do tada uvijek mislio, da je ondje sve talijansko; talijanski su časnici uvek pisali o neoslobodjenoj braći, koja jedva čekaju, da ih brižljiva majka uzme, u svoje naručje. Gorlčki Jugosloveni ipak — veli pisac — pozhrtvovno podnašaju ratne nevolje, a mnogo ih je reklo, da žele, da se opet svi udruže i da ne ostanu rascijepkani na razne države. Imporalo mi, veli Englez, kako su ti ljudi ponosni, što su Jugosloveni pa iako je posvuda mnogo talijanskih vojnika, ipak svugdje čuješ samo domaću riječ. Upozoruj takodje, kako je to vrijedan i bistrouman narod, te spominje njihovu trgovačku sposobnost. Onaj malen dio slovenske Gorlčke pretvorio se u veliku trgovačku kuću.

Carriage je posjetio više sela i vidio, kako su si ljudi uredili trgovinu. Svi oni, koji su slobodni, koji nijesu internirani, zaraduju lijep novac, jer vojnici, koji polaze na frontu, ne izbiraju mnogo i vesele se, ako bilo što dobe. Dobro su došle ondješnjem stanovništvu drumovi i željeznice, koje su sagradili Talijani iz strateških rasloga. Nadalje je vojna oblast odredila, da se sve kuće moraju na novo okrečiti, jer u sadašnjim prilikama uvijek postoji pogibelj od kakve zarazne bolesti. Ta čistoća daje ovim lijepim krajevima još prijatnije lice.

Dopisnik nadalje iznosi, kako ondješnje stanovništvo mnogo duševno trpi, pa pripovijeda medju ostalim razgovor sa starijom, koja je teškim sreom upravila svoj pogled prema Gorici, iz koje se dizahu crni oblaci dima od topničkoga pucanja, pa mu ispričala, kako imade

Ruska misija za Ameriku.

Kb. Washington, 12. maja.

Reuter javlja 10. o. m.: Potvrđuje se, da će iz Rusije doći u Ameriku jedna misija. Senator Root biće nimenovan za izvanrednog poslanika u Rusiju.

Grčka.

Zavjera protiv Venizelosa.

Kb. Solun, 12. maja.

(Havasova vijest). Policija je ušla u trag zavjeri protiv Venizelosa te uhapsila 9 lica. Uhapšeni su priznali, da se središte zavjere nalazi u Atini, gdje se obrazovao jedan odbor od vojnika i političara sa svrhom, da se izvrši atentat protiv Venizelosa. Istraga traje i dalje. Očekuje se, da će se ući u trag pravim prouzrokovacima.

Sporazumne sile medju sobom.

Umjerenost novčana pomoć Italiji.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Lugano, 12. maja.

Talijanskoj štampi je skoro sa svim zabranjeno da donosi svoje komentare o američkoj finansijskoj pomoći. Da će Italija i kod obilata američke novčane kiše ostati prilično praznih ruku, moglo se viditi već i iz razdražljivog pisanja talijanskih listova o potrebi izaslanja jedne „misije“. Sad potvrđuje dopisnik „Corriere della Sera“, da će se prvi predujam za Talijane i Ruse isključivo upotrijebiti na isplatu ratnog materijala, koji je u Americi nalavljen. Kad se ova vijest dovede u vezu sa svotom, koja je u opšte Italiji stavljena u izgled (125 milijuna lira mjesečno), onda se lako može izračunati, koliko će Italija idućih mjeseca dobiti u govoru.

Amerika u ratu.

Rooseveltova vojnička ekspedija.

Kb. Washington, 12. maja.

Reuter javlja: Najavljena konferencija o pretresu vojnog predloga donijela je odluku, da se što prije podnese kongresu dodatni predlog, kojim se Rooseveltova odlučuje da obrazuje divizije za Francusku, i da se ukinu godine starosti od 21. do 35. godine za rekrutaciju sa izuzecima.

6. ratni zajam.

Bečka opština za 6. ratni zajam.

Kb. Beč, 12. maja.

Bečka opština sa svojim ustanovama i fondovima učestvovala u ratnim zajmovima sa 50 milijuna.

Rumunjska.

Take Jonescu kod Miljukova.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).

Frankfurt, 12. maja.

„Utro Rosij“ javlja iz Jaša: Take Jonescu odlazi u Petrograd radi savjetovanja s Miljukovom. Ovom se savjetovanju pridaje veliki značaj. Radi lične zaštite pratiće Jonescu jedan stožerni časnik rumunjskog fronta.

Grad i okolica.

Dnevni kalendar.

Danas je nedjelja, 13. maja, po starom 30. aprila. Rimokatolici: 5. nedjelja po Uskrsu; pravoslavci: ap. Jakov, br. Jov. — Sunce se ravnja u 4:26, a zalazi u 7:27. Beogradski orieum: Dvije predstave, prva poslije podne u 3 sata, a druga u 7 sati na veče.

„Izno preko“ u vojsci pet sinova, a već godinu i pol nema o nijednom nikakova glasa. Možda su već i pokopani gdje daleko od domovine. Tužila se, da je poštanska veza vrlo manjkava i kako bi svima bilo mnogo lakše, kad bi imali nešto vijesti od svojih dragih. Takvih je jahnih starija, majki i baba, mnogo, pa tiho podnašaju svoju duboku tugu. Svi pako žele, da jednom već prestane to strašno pucanje, koje neprestano dopire do njihovih ušiju, pa da se muževi opet vrate k svojim ženama, sinovi svojim majkama.

Svidjela se Englezu i pobožnost ondješnjeg stanovništva o kojoj veli, da je nacionalna potreba. U crkvi se čuju samo potpune domaće, mile pjesnice u rodjenom jeziku, koje složno zapjevaju svi oni, koje je sudbina spasila pod domaćim krovom, da se pomole za svoje otusne. Većinu ovog slovenskog stanovništva sačinjavaju sivi stari, žene i neka mladež. Kadkada nije bilo ni svećenika (bio je naime interniran) i kao u pradedovsko doba, molio je pred sabranim svijetom najprije sijedi starac, a onda ostali za njim. Ovi su prizori bili ganutljivi.

Općenito rečeno, to su dobri ljudi, a trpe mnogo, jer su im ocevi, sinovi, braća, matere i kćeri rastrkani na svo strane. Najveći je dio ovih u Austriji, gdje vrše vojnu službu, a mnogo ih i talijanska vlada odvela u daleke krajeve Italije, ča Polje u Siciliju i Sardiniju. Svi ljudi trpe u ovom ratu, ali časa nuka kod ovih je ljudi najgora. Poželjeti treba, da bi im barem budućnost bila sladja.

Paroplov između Zemuna i Beograda kreće iz Beograda za Zemun od 6 sati u jutro do 9 sati na veče svakoga sata osim u 1 sat poslije podne. Polazak iz Zemuna za Beograd od 5:30 u jutro do 8:30 na veče svakoga sata osim u 12:30 poslije podne.

Kinematografi: Vojni kino (Kolozeum): U 4 i 6 sati poslije podne predstava za vojnike. — C. i kr. gradjanski kino (Paris): U 2:30, 4 i 6 sati predstave za gradjanstvo. — „Slavia“: U 3:30 i 16 sati poslije podne predstave za gradjanstvo.

Casnička i činovnička kasina otvorena je do 12 sati u noći.

„Grand Hotel“: Dnevno koncert. Početak u 6 sati poslije podne.

Posjeta bolesnika u bolnicama: U bolnici „Brčko“: od 2—4 sata poslije podne. U bolnici „Brün“: od 9:30—12 sati prije podne i od 2—4 sata poslije podne.

Rimokatolička služba Božija.

Danas u nedjelju, 13. maja služie se: 1. U konaku: u 8 sati u jutro sv. misa za vojnike, kojoj ima slobodan pristup i gradjanstvo.

2. U župskoj crkvi (Poslanička ulica): u 8 sati u jutro sv. misa za školsku djecu. U 10 sati njemačka propovijed i velika sv. misa.

U pol 7 na veče majska pobožnost, koja se i u radne dane u isto doba drži.

U radne dane počima prva sv. misa u pol 7, a druga u pol 8 sati u jutro.

Traže se radi prijema novčanih uputnica.

Radi prijema novčanih uputnica, potrebno je da se jave gospodinu Pavlu Deniću, u uredima predsjedništva opštine grada Beograda:

1. Sofija Zivojina Todorovića, knjigovodje;
2. Porodica Stojiljka Veličkovića, poručnika iz Vranje;
3. Porodica Jusufa Beg-Ljubovića, rezervnog kapetana;

4. Porodica Svetozara Došića, polporučnika iz Umčara (Grocka);
5. Porodica Stojana Jeremića, praktikanta;

6. Mladen Gjurović, inženjer;
7. Jelena Miloradović, carinski praktikant;

8. Kosta Matić, carinski revizor;
9. Porodica Čede Delovića, carinskog revizora;

10. Milan Desić, carinski činovnik;
11. Dušan Besović, carinski činovnik;
12. Dr. Ivan Majzner, praktikanat;

13. Milenko Manojlović;
14. Jelena Munić, sa stanom u Makenzijevoj ulici broj 30;

15. Katarina Mihajlović, praktikanat ministarstva finansija;

16. Aleksandar Marković, praktikanat ministarstva finansija;

17. Stana Mihajlović, praktikanat ministarstva finansija;

18. Mara Muanović, praktikanat ministarstva finansija;

19. Zorica Miletić, praktikanat, ministarstva finansija;

20. Natalija Stanković, praktikanat ministarstva finansija;

21. Miloš Borisavljević, sa stanom u Jakšičevoj ulici broj 4;

22. Dušan Nikolić, mašinist fabrike duvana;

23. Dragutin Mihajlović, iz uprave monopola duvana;

24. Draga Kostić, telefoniskinja;

25. Pera Vukosavljević, poslužitelj ženske škole;

26. Ružica M. Glišić, činovnik monopola duvana;

27. Jevta Bajčić, radnik markarnice;

28. Arandjel Nešić, služitelj monopolske uprave;

29. Milka Milovanović, služitelj ministarstva finansija;

30. Gjorgje Mihajlović, služitelj ministarstva finansija;

31. Mileva Stanković, služitelj carinske uprave;

32. Milan Stojanović, služitelj carinske uprave;

33. Ljubomir Savić, služitelj;

34. Radojica Bajić, služitelj ministarstva finansija;

35. Gjorgje Berić, služitelj ministarstva finansija;

36. Milutin Stefanović, služitelj ministarstva finansija;

37. Radovan Mičić, činovnik u penziji;

38. Stevan Stevanović, činovnik u penziji;

39. Milan Bogdanović, činovnik u penziji;

40. Maksim Petrović, činovnik u penziji;

41. Dušan Popović, učitelj;

42. Milivoje Petrović, učitelj;

43. Atanasije Jovanović, učitelj;

44. Milutin Banić, policijski činovnik;

45. Jevrem Ristić, poštanski činovnik;

46. Lazar Bračinac, poštanski činovnik;

47. Aleksandar Marković, činovnik u penziji;

Prilikom prijema novca, potrebno je imati uza se redarstvenu legitimaciju.

Ako se koji od imenovanih ne nalazi u Beogradu, potrebno je da pošalje svoju tačnu adresu, na koju bi mu se novac mogao poslati.

Daljna vrijednost starog niklenog novca.

S obzirom na izvanredne ratne prilike odredilo je finansijsko ministarstvo da se i u daljem prometu prima do dalje naredbe zaostali nikleni novac i poslije određenog vremena od 30. aprila ove godine uz dosadanju vrijednost.

Javna prodaja.

Po odluci starateljskog suda izloziće se javnoj prodaji zaostavština pok. Mare Piperin, na dan 8. juna 1917.

na. — Gasno ulje 60.000 kg., 50.000 kg. — Gazolin 2000 kg. — Artija za glačanje 1000 kg. — Smola 10 kg. — Mašine za šišanje 50 kom. — Tvrde artije 1000 kg. — Pamučne rukavice 200 kom., 205 kom. — Slavine i ventili 500 kom. — Slane haringe 1800 kg., 500 kg. — Češke potkovice 4010 kg. — Potkovice 20.000 kg., 12.000 kg. — Jekseri za potkivanje 20.000 kg., 16.000 kg. — Jekseri od žice 20.000 kg., 10.000 kg. — Šeširi svake vrste 10.000 kom. — Čivitikarbonska artija 200 kg. — Lovačke puške 200 kom. — Čaure za puške 400 kg. — Karbid 30.000 kg., 25.000 kg. — Karbidske baklje 1000 kom. — Sveće 1000 kg., 1000 kg. — Boce za spravljanje ugljene kiseline 3 kom., 6 kom. — Ugljene kiseline 500 kg., 120 kg. — Okovratnici i manšetne 2000 tučeta, 127 tučeta. — Artije za upijanje 2000 kg. — Mašine i mašinski dijelovi 20.000 kg., 3595. — Minimaxparati 50 kom. — Mineralno ulje za mazanje 30.000 kg., 10.320 kg. — Kape 10.000 kom. — Kajiši za šivenje i vezivanje 500 kg. — Crnilo za peči 19.000 kg., 10.000 kg. — Kotarice za voče 50.000 kom. — Artija za pakovanje 12000 kg., 6740 kg. — Konac za vezivanje 1000 kg. — Parafin 5000 kg., 2899. — Fotografiske kemikalije 500 kg., 313 kg. — Fotografiske artije 700 kg., 307 kg. — Fotografiske ploče 1100 kg., 498 kg. — Plugovi i njihovi dijelovi 30.000 kg. — Posamentirska roba i roba za dugmeta 300 kg. — Pasta za čišćenje 200 kg. — Rafija 10.000 kg., 30 kg. — Aparati za brijanje 50 kom. — Rezonance oštice tih aparata 200 kom. — Brijači 100 kom. — Klopke za hvatanje zvjercova 250 kom. — Kajiševi od papirnog kanapa 10.000 kg. — Štamparska artija 90.000 kg. — Nišador 100 kg. — Brisol (zamjena sapuna) 50.000 kg. — Pjenušava vina 1000 boca. — Barut 500 kg. — Soda bicarbona 200 kg., 200 kg. — Sačme za puške 2500 kg. — Zamjena kožnih djonova 3000 kg. — Mast za obuću 12.500 kg., 7150 kg. — Papirne vrpce za obuću 800 kg. — Krem za obuću 3750 kg., 2595 kg. — Džepni satovi 1000 kom., 1000 kom. — Terpentinsko ulje 500 kg., 120 kg. — Ultramarin 5000 kg., 2900 kg. — Čoja za perivo 200 kg. — Kolo-maz 3000 kg., 3000 kg. — Dizalice 50 kom. — Limuni 2500 kg., 1000 kg. — Šećer 150 vagona, 60 vagona. — Mašinski cilindri i mazalice 50 kom. — (Svršice se).

Nadjen.

11. ov. mj. nadjene su dvije legitimacije, od kojih jedna glasi na ime Marija D. Ranković, a druga na ime Mester Pall. Objе su predate prijavnom uredu c. i k. okružnog zapovjedništva za grad Beograd.

Prevara.

Josif Pinto, sa stanom u ulici Krajevića Marka br. 3, uapsen je zbog prevara, jer je prodao jedan pozajmljeni mu bicikl.

Izvjestaj prijavnog ureda.

11. maja: prijavljeno 134, objavljeno 43, seoba 91; u hotelima prijavljeno 128, objavljeno 95, ostalo u hotelima prijavljenih 328.

Književnost i umjetnost.

Knjige Matice Hrvatske.

Uprava M. H. pozivlje ponovno svoje članove, da se prijave povjerenicima ili neposredno upravi M. H. još tečajem ovoga mjeseca. Članovi zakladnici dobivaju izašlo I. ratno kolo od pet knjiga besplatno, a plaćaju K 1.50 u ime poštarine i otpreme, dok prinosnici plaćaju K 7.50 u ime članarine. Uvez I. ratnoga kola u platnu stoji posebice K 7.— Kad mine rok za primanje članova, ako preostane knjiga, dobivaće se samo pojedince uz znatnu veću cijenu. Uz I. ratno kolo izašlo je devet knjiga izvanrednih izdanja. Popis knjiga šalje se svakome besplatno, kao i sve upute.

U mjestima, gdje nema povjerenika, umoljava uprava M. H. rođoljube, koji bi bili vojni preuzeti tu narodnu zadaću, da se izvole sami javiti.

Književna objava.

Izšla je nova knjiga pjesama Vladimira Nazora pod naslovom: Pabirci, kojom pjesnik završuje dvadeset i pet godina svoga književnog rada (1892—1917). U zbirci su od veće česti najnovije, nigdje neštampane Nazorove pjesme. Knjiga je lijepo opremljena, a primjerak stoji K 2.—, s poštarinom K 2.20. Narudžbe šalju se na adresu: Dr. Branko Vodnik, Zagreb, Akademski trg, br. 4.

Uvoz austro-ugarske robe u Srbiju.

Sadašnja trgovina sa Srbijom datira se od dana, kad je ova prestala biti pozornicom ratničkih borba. Pošto se front na jugu zemlje učvrstio i vojna situacija osigurana protiv svakog iznenadjenja, pojavilo se sasvim prirodno s uspostavljanjem normalnih i miru sličnih prilika mogućnost, da se obrt s robom za potrebu gradjanstva uputi stazama, koje odgovaraju interesima monarhije. Naredbom vrhovnog vojnog zapovjedništva postavljena je granica između okupacionog područja i monarhije, te je uvoz i izvoz mogao da se vrši samo po odredbama toga carinskog zakona. Obrt s robom uredilo je c. i k. središte za obrt, koje postoji u Beogradu od 1. juna 1916. Kako austrijsko, tako i kr. ugarsko ministarstvo finansija stavila su tom središtu robne kontigente, u čijim okvirima može središte izdavati dozvole za izvoz.

Odredjivanje kontigenta se naravno ne vrši samovoljno. Naprotiv, sve se čini, da se ratom prekinuti trgovački odnosi između potrošača u Srbiji i ponudjača u monarhiji obnove i da se trgovci raznih branša ponovo uvedu u svoje poslove. Ova trgovinsko-politička namjera je većim dijelom i uspjela. Beogradsko središte za obrt robe u Beogradu je naravno vrlo dobro obavješteno o trgovinskim a u isto doba i s političkim prilikama u zemlji i može svojim gore pomenutim pravom za izdavanje dozvola za izvoz odlučno da utiče na obrt robe.

U jednom statističkom izvještaju objavljuje sad c. i k. središte za obrt robe raspored na raspoloženi savljenog nu robnog kontigenta i njegovog utroška. I ako su to samo mrtvi brojevi, oni su ipak najbolji dokaz za obrt robe iz austro-ugarske monarhije u srpsko okupaciono područje.

I. Izvoz iz Austrije

Natron: dozvoljena količina 50.000 kg., izdata količina 49.000 kg. — Dizalice 10 komada. — Acetilske lampe 5000 kom., 5000 kom. — Posudje od emaljiranog bleha 20.000 kg. — Biržuterijska roba 100 kg., 60 kg. — Bonboni 10.500 kg., 10.500 kg. — Boraks 100 kg. — Naočari 1.000 kom. — Četke 10.000 kom. — Cerestini 5000 kg., 3.800 kg. — Klornikreć 10.000 kg., 500 kg. — Artija za krovove 10.000 kg. — Ženske idječije cipele 5000 kom., 1520 kom. — Ženske idječije čarape 200 kom., 30 kom. — Žensko rublje 400 kom. — Žensko idječije rublje 1000 kom. — Žice 10.000 kg., 6500 kg. — Štamparske boje 600 kg., 500 kg. — Zelena galica 310.000, 295.000 kg. — Vatrogasni aparati 100 kom. — Čekrci 50 kom. — Galanterijska roba 10.000 kg. — Gasni koks (bečki) 450 vagona, 100 vago-

na. — Gasno ulje 60.000 kg., 50.000 kg. — Gazolin 2000 kg. — Artija za glačanje 1000 kg. — Smola 10 kg. — Mašine za šišanje 50 kom. — Tvrde artije 1000 kg. — Pamučne rukavice 200 kom., 205 kom. — Slavine i ventili 500 kom. — Slane haringe 1800 kg., 500 kg. — Češke potkovice 4010 kg. — Potkovice 20.000 kg., 12.000 kg. — Jekseri za potkivanje 20.000 kg., 16.000 kg. — Jekseri od žice 20.000 kg., 10.000 kg. — Šeširi svake vrste 10.000 kom. — Čivitikarbonska artija 200 kg. — Lovačke puške 200 kom. — Čaure za puške 400 kg. — Karbid 30.000 kg., 25.000 kg. — Karbidske baklje 1000 kom. — Sveće 1000 kg., 1000 kg. — Boce za spravljanje ugljene kiseline 3 kom., 6 kom. — Ugljene kiseline 500 kg., 120 kg. — Okovratnici i manšetne 2000 tučeta, 127 tučeta. — Artije za upijanje 2000 kg. — Mašine i mašinski dijelovi 20.000 kg., 3595. — Minimaxparati 50 kom. — Mineralno ulje za mazanje 30.000 kg., 10.320 kg. — Kape 10.000 kom. — Kajiši za šivenje i vezivanje 500 kg. — Crnilo za peči 19.000 kg., 10.000 kg. — Kotarice za voče 50.000 kom. — Artija za pakovanje 12000 kg., 6740 kg. — Konac za vezivanje 1000 kg. — Parafin 5000 kg., 2899. — Fotografiske kemikalije 500 kg., 313 kg. — Fotografiske artije 700 kg., 307 kg. — Fotografiske ploče 1100 kg., 498 kg. — Plugovi i njihovi dijelovi 30.000 kg. — Posamentirska roba i roba za dugmeta 300 kg. — Pasta za čišćenje 200 kg. — Rafija 10.000 kg., 30 kg. — Aparati za brijanje 50 kom. — Rezonance oštice tih aparata 200 kom. — Brijači 100 kom. — Klopke za hvatanje zvjercova 250 kom. — Kajiševi od papirnog kanapa 10.000 kg. — Štamparska artija 90.000 kg. — Nišador 100 kg. — Brisol (zamjena sapuna) 50.000 kg. — Pjenušava vina 1000 boca. — Barut 500 kg. — Soda bicarbona 200 kg., 200 kg. — Sačme za puške 2500 kg. — Zamjena kožnih djonova 3000 kg. — Mast za obuću 12.500 kg., 7150 kg. — Papirne vrpce za obuću 800 kg. — Krem za obuću 3750 kg., 2595 kg. — Džepni satovi 1000 kom., 1000 kom. — Terpentinsko ulje 500 kg., 120 kg. — Ultramarin 5000 kg., 2900 kg. — Čoja za perivo 200 kg. — Kolo-maz 3000 kg., 3000 kg. — Dizalice 50 kom. — Limuni 2500 kg., 1000 kg. — Šećer 150 vagona, 60 vagona. — Mašinski cilindri i mazalice 50 kom. — (Svršice se).

Poruke uredništva.

G. Dušan R. Ovdje. — Gospodine! Nije dosta, što je vaša „priča“ zbilja „sasvim istiniti događaj“. Bolje bi bilo, da je izmišljena, ali da je ispričana ljepše, pismenije, a nada sve — jasnije!

G-dja Z. B. Ovdje. — Vi niste zadovoljni prekjučerašnjim našim feljtonom o modernoj ženi. Izvolite napisati Vaše mišljenje u članku, pa ćemo i takav članak uvrstiti, jer ni mi se sasvim ne slažemo s piscem.

G-djica St. D. Ovdje. — Požurite rukopis!

Posljednje brzozavne vijesti.

Borbe na mačedonskom bojištu.

Kb. Berlin, 12. maja.

Wolfiov ured javlja: I 11. maja ostale su savezne čete u Mačedoniji pobjednicima u teškoj borbi. Poslije najjače topničke pripreme i vatre pomoću sprava za bacanje mina napali su Francuzi ponovno u zavijutku Crne Reke u širini od 4 i pol kilometra, no bili su kao i prijašnjih dana uz najteže gubitke za njih, na nekim mjestima u borbi prsa u prsa, odbijeni. Isto su se tako posvema izjalovile neprijateljske navale protiv fronta Stravina—Preava, delimično u borbi sa ručnim granatama. Odbijeni su također ponovljeni sa jakim silama preduzeti napadaji na Dobropolje-planinu. Tečajem su ovih napadaja Srbi u našoj vatri pretrpjeli najtežih gubitaka. Na veče su se razvile nove borbe. Jedan francuski pokušaj kod Huma, da bez topničke pripreme iznenadnim napadajem zauzmu položaj Jarelnica i vis 1053, osuđen je našom topničkom vatrom i vatrom pomoću sprava za bacanje mina. Isto je tako bio bezuspješan jedan neprijateljski napadaj protiv bugarskih položaja kod Alčak-Male. Prikaz bojeva na mačedonskom frontu u francuskom vojnom izvještaju od 9. maja nije tačan. Francuzi uljepšavaju samo svoj poraz na tamošnjem frontu, kada u izvještaju istočne vojske od 8. maja taje, da su toga dana u zavijutku Crne Reke napadali dok je dokazano, da je spomenutoga dana ondje najmanje jedna i po francuska divizija krvavo suzbijena, te osvrćući se kraj toga na težak poraz, koga su Francuzi pretrpjeli 7. o. m.

Konferencija ministara skandinavskih država.

Kb. Stockholm, 12. maja.

Svedska brzozavna agencija objavljuje zvanično saopštenje, u kojem se veli, da je tečajem konferencije ministara Svedske, Norveške i Danske ustanovljena jednodušna volja ovih triju država, da ustraju kod svoje dosadašnje politike nepristrane neutralnosti. Kao i prije, tako i sada odbijaju sve tri vlade od sebe pomisao, da bi one bilo za sebe, bilo u sporazumu sa drugim neutralnim državama, poprimile inicijativu za posredovanje između zaraćenih država ili za bilo kakvu sličnu mjeru. Konferencija je bila jednoglasna u tome, da se mora uspostaviti zajednički rad sa drugim neutralnim državama u svrhu očuvanja njihovih zajedničkih interesa kod svršetka rata, pa prema tome i onih interesa neutralnaca u pogledu njihovog učestvovanja u radu, koji će se, kako izgleda, morati preduzeti odnosno temeljnih osnova međunarodnoga prava u budućnosti.

Podijeljeno odsustvo članovima austrijskog i ugarskog parlamenta.

Kb. Beč, 12. maja.

Kako se saznaje, Njegovo je Veličanstvo naredilo, da se svim članovima austrijskog i ugarskog parlamenta, koji stoje u vojnoj službi, od 15. ov. mj. podijeli odsustvo.

Radnički i vojnički savjet i pitanje koalicionog kabineta.

Kb. Petrograd, 12. maja.

Izvršni odbor savjeta radničkih i vojničkih zastupnika izjavio se sa 23 protiv 22 glasa protiv učesća u sastavu koalicionog kabineta. 8 se zastupnika suzdržalo od glasanja. Ovo će pitanje biti još podvrgnuto opštoj skupštini savjeta, pa bi vrlo vjerovatno moglo doći

CIJENE OGLASIMA:

Osmiina jednog milimetarskog retka (42 mm široko staja) . . . . . 10 helera
Pripisano: Pešina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staja . . . 40 helera
Bilješke: Pešina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staja . . . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

MALI OGLASI
Primaju se: Knez Mihajlova ul. 38.

CIJENE OGLASIMA:

Osmiina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staja . . . . . 10 helera
Pripisano: Pešina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staja . . . 40 helera
Bilješke: Pešina jednog štamparskog retka (70 mm široko) . . . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

Ljekarska pomoć.

ZUBNI-ATELJE
J. SIDVERCA
Dipl. Dentista
Beograd

Kralj Milan ulica 57.
specijalista za izradu vještač. zuba u zlatu i u kanciku od 8 kruna na više sa trogodišnjom garancijom po najboljoj američanskoj metodi. Vršu opravke i prepravke. Cijene umjerene. Prima od 8-12 i 9-6. 30500-1

ZUBNI LJEKAR
KRISTINA ORLUŠIĆ
Specijalista za vještačke zube i vilice.
Zlatno kruno, zube na šraf i šuplje. Svo vrste plombe, vadijenje zuba i bez bola. Čišćenje zuba, vrši opravke i preprade. Ord.: od 8-12 prije podne i 2-6 poslije podne radi i nedjeljom i praznikom. Beograd, Dečanska ulica 3. 30490-1

Kupovine i prodaje

RAZNI NAMJEŠTAJ
kao i pokućstvo, sve upotrebljeno, na prodaju. Upitati u Knez Mihajlovoj ulici 24, prije podne od 9-11 i poslije podne od 3-4. 30737-2

TEGLICE OD POMADE
kupuje i plaća 20 filtra po komadu Apoleka Dimitrija Nikolića, Bilojska ul. 2. Beograd. 30696-2

TRAŽE SE ZA KUPOVINU
jedan lokomobil od 12-14 konj. snaga nov ili polovan, samo ispravan; 2 para mlinskih kamena od 36 cola i vrsne mašine. Tko ima, neka javi u administraciji, gdje će saznati adresu, sub „Kupovina 261“. 30733-2

Na prodaju
cigle i crepa.
Za cijenu upitati Valrovasna ulica 31. 30497-2

VELOCIPEL — BIKIKL
nov ili upotrebljen ali dobro očuvan ko ima za prodaju neka javi na adresu S. P., Knez Mihajlova ulica, hotel „Crkva Kraljica“. 30789-2

Namještenja.

TRAŽI SE
jedna bolja kuharica za u vlograd. Javiti se u Pozorišnoj ul. 10. 30792-3

UČENIK (segrt) iz dobre kuće
potreban je knjižari Cvijanović Knez Mihajlova ul. 16. 30783-3

POTREBAN BRIJAČKI
POMOĆNIK
radnji Joce Dimića na Terazij stupiti može odmah. Uslovi povoljni. 30757-3

Dobra kuharica, koja potpuno zna bečk u kuhinju, traži se za časničku menažu od 30 lica. Ponude slati administraciji pod „M. B. 359“. 30665-3

Stanovi.

KAFANA „RADNIČKA KASINA“ u Pop-Lukinoj ulici 17, izdaje se odmah pod zakup. Upitati za cijenu i uslove u ulici Kraljice Natalije 8 kod Dimitrija Lazarevića. 30770-4

TRAŽI SE.
Stan sa 2-3 sobe i ostalim prirednostima u blizini Kolarca. Ponude slati Drogeriji Branka Mihajlovića, Kolarčeva ul. 8. 30758-4

Razno.
KLAVIR ILI PIJANINO
ko ima da dade pod kiriju, neka javi odmah Živojinu M. Simiću, advokatu, Bilojska 59, Beograd. 30742-5

Sofiji Mitrović, bivšoj učiteljici iz Azanje. Poslat vam je novac na moju adresu, s toga ili dodajte ili javite tačnu adresu, da bi vam novac poslala. S poštovanjem Čana Obrenović, učiteljica, Palanka (smederevska). 30789-5

Čincar-Janković Toma, Makeuzijeva ulica 37, poziva da mu se javi radi prijema novca:
Porodicu Dragutina Tomasevića, upravnika pošte;
Sidu, majku Koste Adamovića, inž. poručika;
Zoru, ženu Radojke Markovića, monopolskog nadzornika;
Petra Lelekovića, carinskog revizora u penziji; i
Djordja Petrovića, carinskog činovnika. 30525-5

KORESPONDENCIJA.

Avramu Petroviću, Zeneva. Javite liji, da do danas ne dobih novac od Musičke i Rosulke. Zato nikom neđaj novac, nego šalji meni. Od Dušanove majke primi stočinu kruna. Ja i djeca smo zdravo kao i braca Djoka. Mnogo pozdravlja. Javi se preko novina. Draga Nikolić, Prištinska ulica 68, Beograd. 30718-8

Stevi Aćimoviću, Zeneva. Kao činovnik kragujevačke prometne banke, a u posljednje vrijeme pisar šumadijske divizije u Kragujevcu, ostala sam danas sa starim ocem bez novčanitih sredstava za život. Molim da i meni kao što ste mnogima, pošaljete novčanu pomoć, na što vam u naprijed blagodarim. Danica Stevanović, Glavna ulica 101, Kragujevac. 30720-8

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim, da me izvjestite za mog sina Radivoja V. Bojića, vojnika, pontonjera šumadijskog polutrena, koji mi se do sad nikako lično nije javio, zato vas molim, da javite na ovu adresu. Unaprijed blagodarim Velisav Bojiću, Kosovska 38, Beograd. 30705-8

Mihailu Škoriću, Zeneva. Mileva Ljubinković, kat. iz Vladimira, piše jesu li živi brat joj Dragić Bojević i Velimir Bešević, brdsko pekarstva četa, 1. poziva; kartu njihovu je odavno dobila i javlja, da su svi ovdje zdravi. Poštujte vas i pozdravlja Mileva Ljubinković, Vladimirci. 30706-8

Stevi Aćimoviću, Zeneva. Molim, da mi što prije pošljete moju invalidu, koju već godinu dana nisam primala, jer sam u oskudici. Sofija M. Cvetković, Katanjeva 17, Beograd. 30722-8

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim izvjestite me ovim putem, da li je živ i zdrav moj muž Novak Stanišavljević, narednik 3. čete, 3. bataljona, 19. kadrovski puk. Više od godinu dana ništa o njemu ne čujem, te sam u brizi. Vam blagodarna Mara Stanišavljević, Carice Milice ulica 20, kafiana „Proleće“, Beograd. 30689-8

Jovanu Premoviću, Zeneva. Čedi Uroševiću, Solun. Molim se za izvješće, a saopštenje dostaviti.

Obrež-Varvaria:
Spasoje Marinković, pješak, 13. puka, 1. bataljon, 1. čete bio u Radovištu avgusta 1915. odstupanjem do danas nije se javio;

Milislav Marinković, 15. puka, 1. bataljon, 1. čete timočke divizije. Od Male Gospodje prošle godine nije se javio. Moli za izvješće o njima, majka i otac Mihajlo Marinković-Zarkić iz Obreža.

D. Krčin:
Čedi Uroševiću i Aci Vasiću. Molim vas, budite dobri i izvjestite me za mog brata Vladimira Todosijskića, redova 8. puka, dunavske divizije, 2. poziva, do danas nije se javio. Moli za izvješće o njima, majka i otac Lazar Stojanović. A 2478-8

Lučina:
Vukadlnu Stojanoviću. Dragi sine! Tvoju kartu dobili smo, kod kuće smo svi živo i zdravo, javljaj se češće. Pozdravlja otac Lazar Stojanović. A 2478-8

Oglašujte u
„Beogradskim Novinama“

Feldpostkarte (bojne karte)
roza i bele za preprodavce.
Kartilje i koverta
u naplata od pristoj do najboljeg kvaliteta.
Veće porudžbine primam i izvršujem brzo i tačno po najnižoj cijeni.
ETIKETE
u jednoj i više boja
ZA VINA, KONJAK, LIKERE, RAKIJE, MALINE I T. D.
ETIKETE ZA APOTEKARE I DROGERISTE
TRGOVINA PISAČEGB PRIBORA
VILJEM KUN
RADIONICA KLISEA
BEOGRAD 30717
OBILIČEV VENAC 35.

BELGRADER ORFEUM

PRIGE
BOULEVARD.
DANAS
u nedjelju
13. maja 1917
DVIJE
PREDSTAVE
u 3 s po podne i
u 7 s u večer

MALENA ROSA!!
mala subreta

GEZA VARADY
šaljivi plesač

LEO BILLWARD
komički jongleur

SESTRE HORNİK
moderni načini plesanja.

„PEROCID“
najbolja zamjena plavom kamenu za njegu vinograda
dobiva se na manje i na više kod
Avrama S. Koena i K^o
30235 BEOGRAD, Saborna ul. 29.

Firma
Migrić, Novaković & Stefanović
Knez Mihajla 42
ima na prodaju samo angro:
Sapuna za vež (domaćeg)
Imitacija sapuna za ruke „Ideol“
Karbida
Galice
Zejtina mašinskog i cilindarskog
Bakrača
Kolomaza
Cipela ženskih
Šamija „Margosijanovih“, kao i
Nirnberške robe sve svrste. 30686

POŽURITE
na učesće u vučenjima kral. ugarske
Razredne Lutrije
U II. klasi koja počinje već
16. i 18. ov. m.
sa glavnim zgoditkom od
70.000
I produžuje se u ldućim vučenjima sa slijedećim zgoditcima:
800.000 650.000
700.000 640.000
680.000 630.000
660.000 625.000
620.000
30682 I. t. d.
a u srećnom slučaju
1.000.000
Odmah po svršetku vučenja izlaze zvanične liste zgoditaka, koje izdajem svojim musterijama besplatno, a takodjer i zgoditke isplaćujem u gotovu odmah.
Svaka druga srećka dobija
Cijena II. razreda:
1/8 1/4 1/2 1/1
4'- 8'- 16'- 32'-
Uplata za II. razred:
1/8 1/4 1/2 1/1
2'50 5'- 10'- 20'-
Glavna kolektura
Kr. Ug. Povl. Razredna Lutrije
JOSIF A. LEVI
Beograd, Knez Mihajlova 37.

Firmopisac
Frank
Skice po želji na uvid
Najbrže
Izvršenje
pismenih poručbina Brod a/s.
Gvozdjarska radnja
Ilije Todorovića u Kruševcu
ima na stovarištu sve vrste nalbanske i obručne šine, gvozdene i kaljene žice, okova za gradjevine i sve ostale gvozdjarske robe.
Takodje ima svih vrsti boja za krećenje i malanje, kao i holandskog firnazja.
Cijene su bez konkurencije. — Prodaja na veliko i malo.
BEČ, VII, Neubaugürtel 34-36.
HOTEL WIMBERGER
u neposrednoj blizini Westbahnhofs, zgodna veza svima željezničkim stanicama u Beču. Odlična restoracija, umjerene cijene, lijepa bašta.
Kupatilo u kući, Električno osvjettljenje.
Telefon No. 37447. Lit.

NAJNOVIJE
BAZARE
u cijeni od 3—6 kruna
preporučuje
Knjižara Napredak, Beograd
Knez Mihajlova 7.
Iz unutrašnjosti novac unaprijed uputnicom sa 0-60 poštarine.
E05

Najbolje je pretplatiti se na
„BEOGRADSKIE NOVINE“
OGLAŠUJTE U
„BEOGRADSKIM NOVINAMA“
„BEOGRADSKIE NOVINE“
Primaju oglase po umjerenoj cijeni.

Bolna srca i duše izvještavamo sve naše srodnike, prijatelje i poznanike ovdje i na strani da ćemo našem najmilijem, neprežaljenom i retkom bratu
† Stevanu M. Trifunoviću
profesoru gimnazije u penziji
koji je umro u Vrnjcima 4. maja prošle godine, davati godišnji pomen u vrnjačkoj crkvi.
Maja 1917.
Vječno ožalošćeni:
brat: Jovan Trifunović; sestra: Jovanka Obradović.
30800

Izveštavamo naše srodnike i prijatelje, da je naš mil i nikad neprežaljeni otac, deda i brat
† Milija Jakovljević
beogradski trgovac
ispustio svoju plemenitu i napačenu dušu 5. a sahranjen 7. ov. m. poslije kratkog ali teškog bolovanja u 75. godini svoga života.
Beograd, maja 1917.
Ožalošćeni sinovi: Milan, Mihailo i Aleksandar;
snajce: Jelena, Natalija i Ljubica; brat:
Lazar; unuci: Dušan, Danica, Milija, Zivojin, Dragica i Ratibor i ostala familija.
30726

Naša draga i neprežaljena
† Ana Šreplović
udova pok. Koste Šreplovića, bivšega inženjera
preminula je 6. ov. mjes. poslije teškog i dugog bolovanja, a sahranjena je 8. ov. mjes. Blagodarimo prijateljima, koji nam izjavili svoje saučesće i ispratiše pokojnicu do vječne kuće.
Beograd, maja 1917.
Ožalošćeni:
kćeri: Darinka i Jelena; sin Petar; zet:
Jeta Stefanović; unuci, unuke, prauunuke i ostala rodbina.
30774

Nesretna i neutišna porodica poč. Miluna Ibrovca, profesora, izvještava rođjake, prijatelje i poznanike, da će svom milom suprugu i nježnom, dobrom tati
† MILUNU T. Ibrovcu
profesoru
davati četrdeseto-dnevni pomen 13. maja u ovdajšnoj crkvi.
Jaskovica kod Trstenika, maja 1917. 30780

Sa bolom u duši javljamo prijateljima i familiji, da je naša mila i nikad neprežaljena
† Ruža-Ružica
potrešena smrću mile djece:
† Bate
† Jele
i sama poslije dužeg i teškog bolovanja, umrla 20.-II. ove god. u Nici, gdje je i sahranjena, ostavivši nas, da za njom do vijeka tugujemo.
Beograd, maja 1917 Ožalošćeni:
mala čerčica: Nada; suprug: Svetozar Veselinović, željeznički činovnik; brat: Rada S. Cvetković, činovnik monopola; sestra: Dara M. Velimirović; snajce: Julka; zet: M. Velimirović i ostala mnogobrojna familija.
30782